

LUX FILM DAYS

3 FILM
24 SPROG
28 LANDE

MUSTANG

Deniz Gamze Ergüven
Frankrig, Tyskland, Tyrkiet, Qatar

MUSTANG

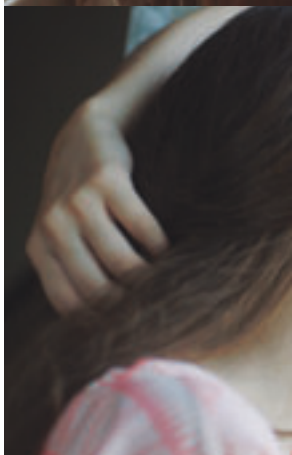
DENİZ GAMZE ERGÜVEN

Det er først på sommeren. Lale, Nur, Ece, Selma og Sonay er fem søstre, som altid holder sammen. I en by i det nordlige Tyrkiet leger de fem søstre uskyldigt med nogle drenge på vej hjem fra skole, men deres leg bliver opfattet som løsaftig og udløser en skandale med uforudsete konsekvenser. Familiens hjem forvandles gradvist til et fængsel, husholdningspligter erstatter skolegangen, og pigernes ægteskaber begynder at blive arrangeret. De fem søstre, som er drevet af den samme længsel efter frihed, forsøger at komme uden om de grænser, som sættes op over for dem.

BAGGRUND: VERDSLIGHED, PATRIARKAT, LIGESTILLING, EN SVÆR SAMEKSISTENS MELLEM VÆRDIER

I filminstruktøren Deniz Gamze Ergüvens manuskript er den eskalering, som fører til den hurtige berøvelse af de fem unge livsglade pigers frihed, særligt tydelig og skal uden tvivl forstås som en ekstrem og ekstraordinær situation snarere end en afspejling af en almen virkelighed i Tyrkiet. Kontrasterne er nemlig mange i dette land. Kvinderne fik stemmeret til nationale valg i 1934, dvs. længe før mange europæiske lande, mens deres politiske repræsentation imidlertid fortsat er meget lav. Tyrkiet befinder sig i spændingsfeltet mellem frihedsidealet i en verdslig stat, som blev dannet i begyndelsen af det tyvende århundrede, og patriarkalske traditioner, som er rodfæstet i samfundet. Tyrkiet vedtog i 2001 en ny civilret, der gav kvinder ligestilling på alle områder, men samtidig så man en fremvækst af nye trosbaserede politiske partier, som forsvarede en langt mere traditionel rolle for kvinder i samfundet. Det gjaldt i særdeleshed Retfærdigheds- og Udviklingspartiet (AKP), som har været ved magten i Tyrkiet siden 2002, og som i dag er landets absolut vigtigste, hvilket ses af resultatet på mellem 40-50 % ved parlamentsvalgene mellem 2007 og 2015.

Denne nærmest skizofrene modsætningsfyldte situation (navnlig mellem land og by og mellem storbyer og provinser), inden for hvilken det tyrkiske samfund udvikler sig, beskrives særdeles godt i Deniz Gamze Ergüvens film, som med stor kraft og troværdighed lykkes med at udtrykke den anspændte sameksistens mellem to verdener med modstridende værdier. Uden at den store familie, som de fem piger udgør sammen med deres farmor, onkel og tanter, nødvendigvis er repræsentativ, sætter den dog spørgsmålstegn, i form af en fabel og med stort mod, ved kvindens status i de traditionelle samfund. Den fører således til overvejelser om en afgørende problematik, som bl.a. betinger indtræden i Den Europæiske Union. Det er derfor denne vigtige dimension, som kommer til at definere den almene baggrund for analysen i filmen.

EN FJERN VIRKELIGHED

Mustang inspireres af en eksisterende virkelighed, men dermed ikke sagt, at filmen beskriver denne virkelighed meget realistisk. Selve titlen på filmen varslar med det samme om en skildring, som delvis hører til i fablens verden, nemlig vildhesten, som bliver et symbolsk portræt af de fem unge piger og især Lale. Fabeldimensionen genfinder man desuden i den situation, som bl.a. kendetegnes ved en række modsætninger mellem to typer af personligheder (søstrene og onkel Erol) og en konfliktfyldt situation, som hele tiden forværres, men afsluttes med et tosidet symbolsk vendepunkt. Slutteligt kompenseres der med jævne mellemrum for den dystre tone i filmen med humoristiske øjeblikke, som ligeledes tillader en vis distance fra de dramatiske begivenheder, som udfolder sig.

FEM TÆT FORBUNDNE SØSTRE

Man kan sige, at de fem unge piger er tæt forbundne, og at de på sin vis fungerer som én enkelt enhed, og at alt det, som hænder den ene, får emotionelle og adfærdsmæssige følger for de andre.

Dette fællesskab ledsages dog af en gradvis adskillelse mellem de unge piger. Det er Lale, den yngste, som holder frihedens fane højest og er drivkraften bag oprøret, mens hendes søstre reagerer forskelligt og til tider kontrastfyldt over for den skæbne, som de påtvinges. Mens Sonay trods sin farmor ved at modsætte sig et arrangeret ægteskab og bliver den eneste, der kan gifte sig med den mand, hun elsker — hun har på det rette tidspunkt et oprigtigt og gensidigt kærlighedsforhold, som accepteres af familien på den betingelse, at det fører til et umiddelbart ægteskab, kendetegnes Selma ved en resignation, som er typisk for et stort antal kvinder, der i patriarkalske samfund tvinges ind i uønskede ægteskaber.

GENTAGELSE

Konflikten mellem onkel Erol og hans niecer danner grundlag for filmens primære handling, der kendetegnes ved en sekvens af hændelser, som gentages med små variationer og udvikler sig i løbet af filmen.

VENDEPUNKT

Den tiltagende konfliktsituation mellem onkel Erol (figuren for denne ordre) og Lale (figuren for oprøret mod denne ordre) fører til en optrapning af den dramatiske situation, der kulminerer i slutningen af filmen, hvor handlingen tager en uventet drejning. Erol, som ikke kan komme ind i det hus, han selv har forskanset, fanges i sin egen fælde, og samtidig bliver dette fængsel paradoksalt nok både pigernes tilflugtssted og midlet til deres befrielse.

Dette vendepunkt gør det muligt for dem at få deres stemme hørt: Nur, som hidtil har været samarbejdsvillig og føjelig, flår sin kjole i stykker og kaster stykkerne ud af vinduet, mens hun råber, at hun vil ringe til politiet og fortælle dem alt, hvad der er sket. Til trods for hendes unge alder viser hendes opførsel, at hun er fuldt bevidst om, at de skridt, som hendes familie har taget over for pigerne, er ulovlige, det være sig tvangsægteskaber, at de holdes hjemme fra skole, eller at de udsættes for forskellige former for vold. I *Mustang* styrker dette symbolske vendepunkt den politiske betydning af en historie, der tydeligt afslører et samfund, som er lige i lovgivningen, men stadig dybt ulige i praksis.

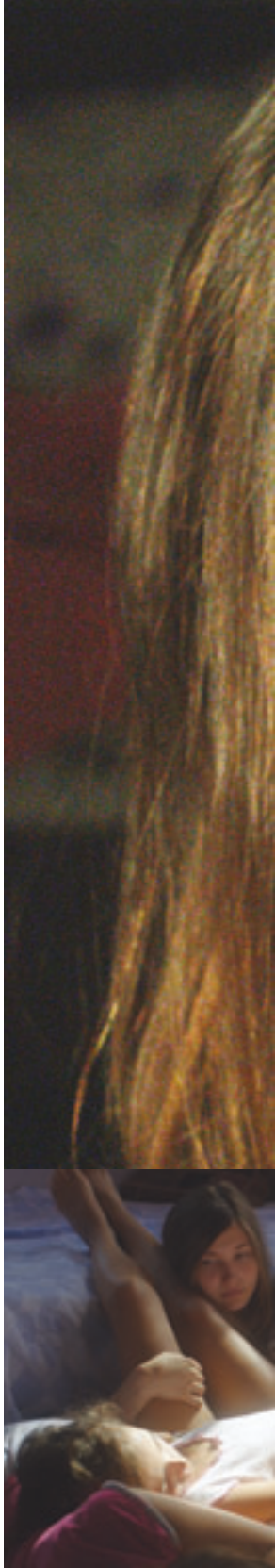
KOMPENSATION

Vendepunktet, som udgør filmens klimaks, ledsages desuden af et meget tydeligt stemningsskifte. Mens manuskriptet indtil nu har været kendetegnet ved en voksende dramatisk spænding, er det nu lettelsen og sågar grinet, som triumferer. De komiske indslag leveres dog allerede på udmærket vis i begyndelsen af filmen, omend de optræder mere spredt.

Det er især gruppen af kvinder omkring farmoren, som står for de fleste komiske hændelser. De ældre kvinder vakler mellem patriarkalske traditioner og en følelsesmæssig solidaritet med de unge piger og veksler faktisk hele tiden mellem to holdninger. Farmoren forventer, at hendes børnebørn optræder eksemplarisk og »respektabelt«, men lægger sig til gengæld imellem for at forsvare dem mod Erols autoritære overgreb ved at dække over deres adfærdsmæssige udskejelser eller sætte sin søn plads.

Den morsomste scene i filmen er dog den, som finder sted i byen under de fem søstres afstikker til en fodboldkamp. Da farmoren ser sine børnebørn i fjernsynet, besvimer hun. Af frygt for at mændene også ser disse billeder, får tante Emine øjeblikkeligt fat i en hammer og begynder at ødelægge husets strømforsyning. Da mændene bliver klar over, at resten af landsbyen ikke er ramt af strømafbrydelsen, tøver hun derpå ikke med at finde en ledningsmast, som hun begynder at bombardere, indtil den eksploderer, hvilket mørklægger hele området. De store spændinger, der skyldes, at Erol muligvis har opdaget, at hans niecer er flygtet, mister her sin dramatiske karakter på grund af disse næsten surrealistiske scener, som udfolder sig for øjnene af mændene, som dermed hånes og symbolsk berøves deres almægtighed.

Det er også onkel Erol, som latterliggøres i slutningen af filmen, hvor Nur og Lale låser ham ude af den »fæstning«, han selv har bygget for at spærre dem inde. Scenen er naturligvis en kilde til stor spænding, eftersom han med alle midler forsøger at komme ind i huset med hensigter, som må antages at være morderiske (eller voldelige), men det faktum, at han går i sin egen fælde som en jæger, der bliver fanget, fremkalder også komiske effekter, som kun kan henrykke publikum.

NOGLE REFLEKSIONER BEHANDLING AF RUMMET

I *Mustang* behandler Deniz Gamze Ergüven den kløft, der findes mellem et offentligt rum, som er knyttet til moderniteten, og en privat sfære, som fortsat er under påvirkning af det patriarkalske samfunds traditionelle værdier. Findes denne kløft også i vores samfund?

Vinciane Fonck

les grignoux

INSTRUKTØR: Deniz Gamze Ergüven
MANUSKRIFT: Deniz Gamze Ergüven,
Alice Winocour
CASTING: Güneş Nezihe Şensoy, Elit İscan,
Doğa Zeynep Doğuşlu, Tugba Sunguroglu,
İlayda Akdoğan, Nihal G. Koldas, Ayberk Pekcan
FILMFOTOGRAF: David Chizallet, Ersin Gök
MUSIK: Warren Ellis
PRODUCER: Charles Gillibert
MEDPRODUCENT: Frank Henschke
PRODUKTION: CG Cinéma
MEDPRODUKTION: Vistamar Filmproduktion
ÅR: 2015
VARIGHED: 94 min.
GENRE: Drama
LANDE: Frankrig, Tyskland, Tyrkiet, Qatar
ORIGINALVERSION: Tyrkisk

FILMENS FØLELSER GØR VORES HISTORIER LEVENDE

Europa-Parlamentet har fornøjelsen af at præsentere de tre film, der deltager i konkurrencen om LUX FILM PRIZE ⁽¹⁾ 2015:

MEDITERRANEA, af Jonas Carpignano
(Italien, Frankrig, USA, Tyskland, Qatar)

MUSTANG, af Deniz Gamze Ergüven
(Frankrig, Tyskland, Tyrkiet, Qatar)

UROK/THE LESSON, af Kristina Grozeva og Petar Valchanov
(Bulgarien, Grækenland)

Disse historier med mange facetter, der er et resultat af unge europæiske filminstruktørers store engagement og kreativitet, vises i løbet af den 4. udgave af LUX FILM DAYS ⁽²⁾.

LUX FILM PRIZE

Kultur spiller en fundamental rolle i opbygningen af vores samfund. Med dette for øje lancerede Europa-Parlamentet LUX FILM PRIZE i 2007 for at øge cirkulationen af europæiske film i hele Europa og sætte gang i debatter og diskussioner om vigtige samfundsmæssige spørgsmål på europæisk plan. LUX FILM PRIZE er et unikt initiativ. Mens de fleste europæiske samproduktioner kun vises i deres oprindelseslande og sjældent distribueres andre steder, selv inden for EU, giver LUX FILM PRIZE tre europæiske film en sjælden mulighed for at blive teksten på EU's 24 officielle sprog.

Medlemmerne af Europa-Parlamentet stemmer om vinderen af LUX FILM PRIZE, som bekendtgøres den 25. november 2015.

LUX FILM DAYS

LUX FILM PRIZE har også dannet grundlag for LUX FILM DAYS. Siden 2012 har LUX FILM DAYS bragt de tre film, der konkurrerer om LUX FILM PRIZE, ud til et bredt europæisk publikum. Gennem LUX FILM DAYS indbyder vi dig til at nyde en uforglemmelig kulturel oplevelse, som går på tværs af grænser. Fra oktober til december 2015 kan du sammen med et publikum af filmelskere over hele EU se *Mediterranea*, *Mustang* og *Urok/The Lesson* på et af EU's 24 officielle sprog. Glem ikke at stemme på din favoritfilm via vores websted luxprize.eu eller på vores Facebookside!

PUBLIKUMS FAVORIT

Publikums favorit er LUX FILM PRIZE's pris, som publikum afgør vinderen af. Grib chancen for at stemme på *Mediterranea*, *Mustang* eller *Urok/The Lesson*. Så er du med i konkurrencen om at deltage i den internationale filmfestival i Karlovy Vary i 2016 — på Europa-Parlamentets invitation — og bekendtgøre vinderen af publikums favorit.

⁽¹⁾ LUX-filmprisen
⁽²⁾ LUX-filmdagene

SE,
DISKUTER
& STEM

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU